

Työskentelyn ja käyttäytymisen arvioinnin kriteerit

Työskentelyn arviointi

Arvioinnin kohde	Arvioinnin muodot ja välineet	Arvioinnin suorittaja	Arvioinnin ajankohta
Työskentely yleensä	sanallisesti 1–2 luokilla väliarvioinnissa, arviointikeskustelussa, lukuvuositodistuksessa	opettaja	vähintään kolme kertaa lukuvuodessa
	sanallisesti 3-9 luokilla väliarvioinneissa ja arviointikeskusteluissa	opettaja	vähintään kerran lukuvuodessa (arviointikeskustelu ja/tai väliarviointi)
	itsearviointi	oppilas	vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa
Työskentely osana oppiaineen arviointia	3 – 9 luokilla	opettaja	kolme kertaa lukukaudessa (arviointikeskustelu, väliarviointi, lukuvuositodistus)
	itsearviointi	oppilas	vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa

Työskentelytaitoja (OPS2014)

- taito suunnitella omaa työtään
- taito säädellä omaa työskentelyään
- taito arvioida omaa työtään
- taito toimia vastuullisesti
- yrittää parhaansa
- taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa

Oppimaan oppimiselle ja työskentelylle asetetut tavoitteet

Oppilas

- osallistuu rakentavasti yhteiseen työskentelyyn
- osallistuu ohjattuun keskusteluun
- osaa käyttää käsiteltävien aiheiden keskeisiä käsitteitä
- osallistuu käsitteiden soveltamiseen

- osallistuu syy-seuraussuhteiden pohdintaan
- osallistuu ongelmien ratkaisemiseen
- **osaa toimia ryhmässä**
- osaa toimia ohjeiden mukaan
- **oppii suunnittelemaan omaa työskentelyään**
- ryhtyy työhön ja saattaa sen valmiiksi
- keskittyy työskentelyyn
- **oppii arvioimaan omaa työskentelyään**
- huolehtii työskentelyvälineistä
- huolehtii tehtävistään

Työskentelyn arvioinnin kriteerit

Tavoite saavutettu	Taito toimia vastuullisesti	Taito toimia parhaansa yrittäen. Työhön keskittyminen ja kuuntelu	Taito työskennellä itsenäisesti (työn suunnittelu, säätely, arviointi)	Taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa.
erinomaisesti (10 – 9)	Oppilaan työskentely on aktiivista, vastuuntuntoista ja oma-aloitteista.	Oppilas kuuntelee ohjeet ja ryhtyy työhön saamiensa ohjeiden perusteella. Oppilas keskittyy työskentelyyn ja tekee työnsä loppuun. Oppilas ei puuhaile "omia juttujaan" tai häiritse työskentelyä.	Oppilas osaa asettaa työskentelyllään tavoitteita sekä suunnitella ja arvioida työskentelyään. Oppilas ryhtyy työhön itsenäisesti ja löytää ratkaisuja tavoitteen mukaiseen etenemiseen. Oppilas osaa tehdä työnsä loppuun asti itsenäisesti tai kysyä neuvoa (opettajalta).	Oppilas osaa kuunnella muita ja osallistua keskusteluun oppimistilanteessa. Oppilas toimii aktiivisesti erilaisissa ryhmissä. Oppilas edistää omalla toiminnallaan ryhmän tavoitteen mukaista toimintaa.
hyvin (8)	Oppilaan työskentely on vastuuntuntoista (pääsääntöisesti työskentely tunneilla sujuu ja läksyt/tehtävät on tehtynä)	Oppilas keskittyy työskentelyyn ja tekee työnsä loppuun. Oppilas ei puuhaile "omia juttujaan" tai häiritse työskentelyä.	Oppilas osaa suunnitella työskentelyään. Oppilas ryhtyy työhönsä itsenäisesti ja osaa edetä työssään omatoimisesti (opettajan)	Oppilas osaa kuunnella toisia (oppilaita ja opettajaa). Oppilas toimii aktiivisesti erilaisissa ryhmissä.

			ohjeiden avulla.	
tydyttävästi (7 – 6)	Opettaja joutuu puuttumaan työskentelyyn tunneilla ja/tai kotitehtävien tekemiseen toistuvasti (ottamaan yhteyttä kotiin)	Työhön ryhtyminen ja siihen keskittyminen vaatii opettajan tukea.	Oppilas tarvitsee opettajan apua työn suunnittelussa ja toteuttamisessa. Oppilas ei uskalla tehdä omia ratkaisuja ja tarvitsee tukea työnsä loppuun saattamiseksi.	Oppilas ei malta kuunnella toisia ja/tai häiritsee työskentelyä luokassa. Oppilas kykenee yhteistyöhön, mutta tarvitsee toisinaan opettajan ohjausta yhteistyön sujumiseen.
välttävästi (5)	Opettaja joutuu puuttumaan työskentelyyn tunneilla ja/tai kotitehtävien tekemiseen usein (ottamaan yhteyttä kotiin)	Oppilas tarvitsee jatkuvasti/paljon tukea kyetäkseen työskentelemään oppimistilanteissa (luokassa).	Työn suunnittelu ja toteuttaminen on hankalaa myös tuettuna. Oppilas kykenee vain harvoin tekemään työnsä omatoimisesti loppuun.	Oppilas ei malta kuunnella muita ja/tai häiritsee työskentelyä (luokassa). Yhteistyössä toisten kanssa on toistuvasti vaikeuksia. Oppilas tarvitsee opettajan ohjausta yhteistyön sujumiseen.
tavoitetta ei vielä saavutettu	Oppilaan työskentely on jatkuvasti välinpitämätöntä eikä suju ilman opettajan ohjausta (tukitoimet käytössä, koti tietoinen tilanteesta)	Oppilas ei kykene keskittymään työhönsä tuesta huolimatta.	Oppilas ei kykene työskentelemään itsenäisesti eikä ohjatusti.	Yhteistyö toisten kanssa vaikeaa, ei suju. Oppilas ei malta kuunnella muita ja/tai häiritsee työskentelyä tunneilla.

Käyttäytymisen arviointi

Oppilaan käyttäytymistä arvioidaan asetettujen tavoitteiden mukaan. Arviointi kohdistuu siihen, miten asiallisesti ja hyviä tapoja noudattaen oppilas käyttäytyy, kuinka hän ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön sekä miten hän noudattaa yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä. Oppilaan käyttäytymisen arviointi on kokonaisarviointia, johon kuuluu käyttäytyminen oppitunneilla ja muussa koulun toiminnassa ja johon osallistuvat kaikki oppilasta opettavat opettajat.

Tämä taulukko on tarkoitettu tukemaan käyttäytymisen arviointia kouluissa. Käyttäytymisen arvioinnin kriteeristö on suuntaa antava eli arvosanaa määriteltäessä ei ko. arvosanan kaikkien kriteerien ole välttämättä toteuduttava.

Arvioinnin kohde	Arvioinnin muodot ja välineet	Arvioinnin suorittaja	Arvioinnin ajankohta
Käyttäytyminen	1 – 4 luokilla sanallisesti väliarvioinnissa, arviointikeskustelussa, lukuvuositodistuksessa	kaikki oppilasta opettavat opettajat	vähintään kolme kertaa lukuvuodessa
	5 – 9 luokilla sanallisesti arviointikeskustelussa, sanallisesti ja/tai numerolla väliarvioinnissa ja numerolla lukuvuositodistuksessa	oma opettaja ja/tai opettajat yhteistyössä lukuvuositodistus: kaikki oppilasta opettavat opettajat	vähintään kolme kertaa lukuvuodessa
	itsearviointi	oppilas	vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa

Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet

- Oppilaan käytös on myönteistä ja toiset huomioon ottavaa.
- Oppilas on auttavainen ja rehellinen.
- Oppilas oppii noudattamaan koulun ja luokan sääntöjä.
- Oppilas oppii huolehtimaan ympäristöstään sekä arvostamaan omaa ja toisen työtä.
- Oppilas oppii hyvät tavat ja käyttäytyy asiallisesti

Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit

Tavoite saavutettu	Asiallinen käytös ja hyvät tavat.	Muiden ihmisten huomioon ottaminen	Ympäristön huomioon ottaminen	Sääntöjen ja yhteisesti sovittujen toimintatapojen noudattaminen
erinomaisesti (10)	Oppilas on kohtelias ja osaa toimia erilaisissa tilanteissa niihin sopivalla tavalla. Oppilas käyttäytyy esimerkillisesti. Oppilas on luotettava, rehellinen ja oikeudenmukainen.	Oppilas edistää työrauhan syntymistä ja rakentaa myönteistä ilmapiiriä koulussa. Oppilas on muille ystävällinen ja aina auttavainen. Hän antaa kannustavaa palautetta toisten töistä.	Oppilas huolehtii yhteisestä omaisuudesta. Hän kehittää työskentely-ympäristöään. Hän noudattaa ja ylläpitää yleistä siisteyttä ja käsittelee oman ja toisten oppilaiden työn tuotoksia huolellisesti.	Oppilas noudattaa esimerkillisesti annettuja ohjeita. Oppilas on koulutyössään säännöllinen ja täsmällinen
erinomaisesti (9)	Oppilas käyttäytyy moitteettomasti. Oppilas on luotettava ja rehellinen	Oppilas antaa työrauhan ja ottaa muiden mielipiteet huomioon. Hän on avulias, yhteistyöhaluinen ja kohtelias. Hän osaa antaa	Oppilas huolehtii yhteisestä omaisuudesta. Hän huolehtii ympäristöstään ja noudattaa yleistä siisteyttä sekä käsittelee oman ja toisten oppilaiden työn	Oppilas noudattaa (säännöllisesti) annettuja ohjeita.

		rakentavaa palautetta toisten töistä.	tuotoksia huolellisesti.	
hyvin (8)	Oppilas käyttäytyy useimmiten moitteettomasti. Oppilas on kielenkäytössään asiallinen ja kohtelias.	Oppilas antaa yleensä työrauhan ja tulee toimeen kaikkien kanssa. Oppilas on yhteistyötaitoinen. Hän kohtelee toisia kunnioittavasti, ei kiusaa muita sanoin eikä teoin.	Oppilas ei vahingoita tai kohtelee huolimattomasti yhteistä omaisuutta. Oppilas pitää oman lähiympäristönsä siistinä ja käsittelee oman ja toisten oppilaiden työn tuotoksia huolellisesti.	Oppilas noudattaa yleensä annettuja ohjeita. Koulutyössä voi joskus olla säännöttömyyttä ja täsmällisyys saattaa vaihdella (satunnaiset tehtävien laiminlyönnit, myöhästymiset).
tydyttävästi (7)	Oppilaan kielenkäyttö on ajoittain epäasiallista. Oppilas on saattanut käyttäytyä vilpillisesti (esim. luntaaminen, väärentäminen tai varastaminen) Voi olla yksittäisiä kasvatuskeskustelua.	Oppilas häiritsee työrauhaa. Oppilaalla on toisinaan vaikeuksia yhteistyössä muiden kanssa.	Oppilas ei aina huolehdi työskentelyympäristönsä siisteydestä. Työskentelyn tuotosten kohtelu on ajoittain huolimaton.	Oppilasta joudutaan toistuvasti muistuttamaan sääntöjen noudattamisesta.
tydyttävästi (6)	Esim. käyttäytyminen ruokailussa/ välitunneilla/ vierailuilla epäasiallista. Oppilas on saattanut käyttäytyä vilpillisesti (esim. luntaaminen,	Oppilas häiritsee opetusta ja työrauhaa. Hän on epäystävällinen ja epäkohtelias. Yhteistyö muitten kanssa tuottaa hänelle jatkuvasti	Oppilas on välinpitämätön työskentelyympäristönsä siisteydestä, mutta noudattaa kehotuksesta ohjeita. Työskentelyn tuotosten	Oppilas rikkoo yhteisesti sovittuja sääntöjä, vaikka ymmärtää niiden merkityksen. Koulunkäynti voi olla epäsäännöllistä ja järjestyssääntöjen

	väärentäminen tai varastaminen) Useita kasvatuskeskusteluj a .	vaikeuksia tai hän toisinaan kiusaa muita.	kohtelu on huolimaton.	rikkomisia on useita.
välttävästi (5)	Oppilas käyttäytyy röyhkeästi. Toistuvia kasvatuskeskusteluj a. Oppilas on saattanut käyttäytyä vilpillisesti (esim. lunttaaminen, väärentäminen tai varastaminen)	Oppilas häiritsee opetusta jatkuvasti. Oppilas on yhteistyöhaluton . Oppilas on saattanut osallistua kiusaamiseen ja/tai on väkivaltainen.	Oppilas sotkee työympäristöään. Työskentelyn tuotosten kohtelu on huolimaton ja/tai välinpitämätönt ä.	Oppilas rikkoo sääntöjä, eikä piittaa yhteisistä sopimuksista. (Säännöt eivät koske häntä.)
hylätty (4)	Oppilas on tarkoituksellisesti epäkohtelias.	Oppilas vaikeuttaa toisten työskentelyä. Oppilas on aggressiivinen ja/tai loukkaa jatkuvasti toisten oikeuksia (kiusaa)	Oppilas tarvelee tahallisesti ympäristöään, muiden omaisuutta ja/tai työskentelyn tuotoksia.	Oppilas rikkoo sääntöjä, eikä piittaa yhteisistä sopimuksista ja /tai aiheuttaa toiminnallaan vaaratilanteita ja/tai vahingoittaa toisia tai yhteistä omaisuutta.